

Debreceni Ítéltábla

Gf. III. 30.635/2015/6.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Hargitai Emil (ügyvéd címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a dr. Kapás Katalin (ügyvéd címe) ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 2015. szeptember 21. napján kelt 13.G.40.014/2015/14. számú ítélete ellen a felperes 15. sorszámu fellebbezése alapján, az alulírott napon - tárgyaláson kívül, tanácsülésen - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét a per fő tárgya tekintetében helyben hagyja, a felperes által fizetendő elsőfokú perköltségösszegszerűsége tekintetében részben megváltoztatja, a felperes által fizetendő elsőfokú perköltségösszegét 2 076 450 (Kétmillió-hetvenhatezer-négyszázötven) Ft-ra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a perköltség tekintetében is helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 1 016 000 (Egymillió-tizenhatezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az állam által előlegezett fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A B. Megyei Önkormányzat az elsőfokú bírósághoz 2009. december 29. napján benyújtott keresetlevelében az alperest - „jogszabály alapján történő fizetési kötelezettség” jogcímén - 185 511 370 Ft és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni.

A felperes - az eljárás többszöri szünetelése és a felperes tekintetében bekövetkezett jogutódlások megállapítása után - a módosított keresetében kérte, hogy a bíróság a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján kötelezze az alperest 326 973 129 Ft, és ezen összeg után 2010. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301. § (1) bekezdésében írt mértékű kamat, továbbá a perköltség megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy alperes azért gazdagodott jogalap nélkül, mert a Gyvt. 2009. január 1. napjától hatályos 95. §-ának (1) és (2) bekezdéseiben foglalt kötelezettsége ellenére a 2009., 2010. és 2011. években elmulasztotta a 13.G.40.129/2014/3. számú beadvány F/4, F/5 és F/6. számú mellékleteiben felsorolt, és alperesi ellátási kötelezettség alá tartozó személyek utógondozói és otthont nyújtó ellátását. Ezért e feladatot - anélkül, hogy erre őt jogszabály vagy megállapodás kötelezte volna - az alperes helyett a B. Megyei Önkormányzat látta el, így az általa kapott állami normatívák összegén felül az általa követelt összegnek megfelelő mértékű többletkiadása keletkezett.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a perrel érintett fizetési kötelezettsége a Gyátv. 9/A. §-a alapján 2014. január 1. napi hatállyal az államra szállt át, így a követelés megszűnt, hiszen annak jogosultja és kötelezettje is ugyanaz a személy: a Magyar Állam lett.

Álláspontja szerint amennyiben e fizetési kötelezettség mégsem szállt volna át az államra, a felperesnek jogalap nélküli gazdagodás jogcímén nem tartozik, hiszen az ő oldalán semmilyen vagyonnövekmény nem következett be.

Állította, hogy legfeljebb a 2009. január 1. napját követően ellátásba vett személyek után állhat fenn fizetési kötelezettsége, és utalt arra is, hogy a B. Megyei Önkormányzat a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.

Az alperes a keresettel szemben beszámítási kifogást is előterjesztett, a felperes követelésébe beszámítani kérte:

- 136 530 000 Ft összegben azokat a többletkiadásokat, amelyek az alperesnél a 2009. évben olyan gyermekek ellátásával kapcsolatban merültek fel, akiket a B. Megyei Önkormányzat által fenntartott gyermekvédelmi intézményeknek kellett volna ellátniuk, hiszen nem miskolci lakosok voltak, ehelyett azonban az alperes által fenntartott M.-i Gyermekvédelmi Központ látta el őket; továbbá

- 864 886 000 Ft összegben azokat a többletkiadásokat, amelyek a 2009. évben az alperes által fenntartott középiskolák, szakiskolák és kollégiumok által nyújtott olyan középiskolai, szakiskolai és kollégiumi ellátással kapcsolatban merültek fel, amit nem az alperesnek, hanem a felperesnek kellett volna biztosítania.

A felperes - annak jogalapját és összezszerúségét is vitatva - a beszámítási kifogás elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a 900 000 Ft le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 635 000 Forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság - a keresetlevél és mellékletei, a felek perbeli nyilatkozatai, továbbá a csatolt szerződések és egyéb okiratok alapján - az alábbi tényállást állapította meg:

Az 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 2008. december 31. napjáig hatályos 95. § (1) és (2) bekezdései értelmében a megyei önkormányzat feladata volt a személyes gondoskodást nyújtó szakellátás keretében az otthont nyújtó ellátás és az utógondozás biztosítása a megye teljes területére kiterjedően.

A Gyvt. 95. §-ának (1) és (2) bekezdéseit azonban a 2002. évi IX. törvény 69. §-a akként módosította, hogy a megyei jogú városok feladatává tette az otthont nyújtó ellátás és az utógondozói ellátás biztosítását a saját területükre vonatkozóan, így a megyei önkormányzat által fenntartott otthont nyújtó, valamint utógondozói ellátást biztosító intézmények ellátási területe a továbbiakban a megyei jogú városok területére nem terjedt ki.

A 2002. évi IX. törvény 69. §-ában foglalt módosítás a 2005. évi CLIII. törvény 101. § (2) bekezdése alapján 2009. január 1. napján lépett hatályba.

A B. Megyei Önkormányzat a Gyvt. 2008. december 31. napjáig hatályos 95. § (1) és (2) bekezdései alapján az őt terhelő otthont nyújtó ellátást és utógondozói ellátást az általa fenntartott alábbi intézményeken keresztül biztosította:

- A.-i Gyermekvédelmi Körzet;
- B.-i Gyermekvédelmi Körzet;
- B-Z.-i Gyermekvédelmi Körzet;
- M.-i Gyermekvédelmi Körzet és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat.

Ezen intézmények ellátási területe az alapító okirataik szerint - a Gyvt. 95. § (1) és (2) bekezdésének 2008. december 31. napjáig hatályos szövegével egyezően - ... megye teljes területét magában foglalta.

A B. Megyei Önkormányzat azonban a .../2008. (XII.18). BAZMÖNK számú határozatával a fenti intézményeket megszüntette azzal, hogy azok jogutódja a B. Megyei Gyermekvédelmi Központ lett. Ez utóbbi intézmény ellátási területe pedig - a Gyvt. 95. § (1) és (2) bekezdéseinek 2009. január 1. napjától hatályos szövegével egyezően - már nem terjedt ki M. Megyei Jogú Város Önkormányzatának területére, hiszen ez utóbbi területre vonatkozóan az alperes feladata lett az otthont nyújtó és az utógondozói ellátások biztosítása.

Az alperes - ebben az időszakban M.-i Gyermekvédelmi Központ néven - maga is fenntartott olyan intézményt, amely otthont nyújtó ellátás, valamint utógondozói ellátás biztosításával foglalkozott. Ezen intézmény a 2009., a 2010. és a 2011. években is hatályos alapító okirata szerint a M.-i Gyermekvédelmi Központ részeként:

- a Gyermekek Átmeneti Otthona és a Családok Átmeneti Otthona M. város területén;
- az A. Gyermekotthon, a F. Gyermekotthon, a J. Gyermekotthon, s az U. Otthon pedig M. város és ... megye teljes területén nyújtott ellátásokat.

Bár a B. Megyei Önkormányzat és alperes között tárgyalások kezdődtek arról, hogy miként rendezzék a Gyvt. 95. § (1) és (2) bekezdésének fenti módosításából eredő feladatokat és kiadásokat, e felek között semmilyen megállapodás nem jött létre.

Az erre rászoruló személyek részére ugyanakkor az otthont nyújtó és az utógondozói ellátást mindentől függetlenül 2009. január 1. napja után is biztosítani kellett. Ezért a B. Megyei Önkormányzat a 2009., 2010. és 2011. években otthont nyújtó és utógondozói ellátást biztosított az általa fenntartott B. Megyei Gyermekvédelmi Központ útján a felperes 13.G.40.129/2013/3. számú beadványának F/4, F/5 és F/6. számú mellékleteiben felsorolt, és az alperes területén lakóhellyel rendelkező személyek részére is, annak ellenére, hogy e személyeket a Gyvt. 95. § (1) és (2) bekezdéseinek 2009. január 1. napjától hatályos szövege értelmében az általa fenntartott intézmények útján az alperesnek kellett volna ellátnia. E személyek ellátásával kapcsolatban a B. Megyei Önkormányzatnak a 2009., a 2010. és a 2011. években mindösszesen 326 973 129 Ft olyan kiadása keletkezett, amelyre az ellátottak után biztosított állami normatíva nem nyújtott fedezetet.

E kiadásokat az alperes nem térítette meg a B. Megyei Önkormányzat részére, ezért ez utóbbi 2009. december 29. napján indított pert alperessel szemben, amelyben e többletköltségeinek megtérítését kérte.

E per megindítását követően, 2012. január 1. napján hatályba lépett a 2011. évi CLIV. törvény (Möktv.), amelynek 2. § (1) bekezdése alapján a B. Megyei Önkormányzat minden vagyona - így annak jelen per tárgyát képező követelése is - az állam tulajdonába került azzal, hogy e vagyon kezelője a Möktv. 3. § (1) bekezdésének b./ pontja, továbbá a .../2011. (XII.7.) Kormányrendelet 2. §-a értelmében a B. Megyei Intézményfenntartó Központ lett. Ez utóbbi költségvetési szerv a 2011. évi CXCVI. törvény (Nvt.) 11. § (8) bekezdése alapján, és ettől eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában jogosult lett a tulajdonost megillető jogok gyakorlására, így jogot szerzett arra, hogy a per tárgyát képező követelést vagyonkezelőként a saját nevében érvényesítse.

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a 2012. november 13. napján kelt és 2012. december 13. napján jogerős 13.G.40.116/2011/24. számú végzésével megállapította, hogy a B. Megyei Önkormányzat jogutódja a B. Megyei Intézményfenntartó Központ lett. Mivel azonban a B. Megyei Önkormányzat a perből történő elbocsátását nem kérte, a per a B. Megyei Önkormányzat I. r., a B. Megyei Intézményfenntartó Központ II. r. felperesek és az alperes részvételével folyt tovább.

A .../2011. (XII.7.) Kormányrendelet 18. § (2) bekezdésének 2013. január 1. napjától hatályos szövege értelmében a B. Megyei Intézményfenntartó Központ 2013. március 31. napján beolvadt a felperesbe, és ezzel megszűnt oly módon, hogy jogutódja a felperes lett.

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a 2013. szeptember 11. napján kelt és 2013. október 5. napján jogerős 13.G.40.015/2013/5. számú végzésével e jogutódlást megállapította, így a per a B. Megyei Önkormányzat I. r., valamint a I.rendű felperes II. r. felperesek részvételével folyt tovább. Az elsőfokú bíróság e perből a B. Megyei Önkormányzat I. r. felperest a 2014. szeptember 29. napján kelt és 2014. november 3. napján jogerős 13.G.40.129/2014/5. számú végzésével elbocsátotta, így ettől kezdve a perben félként már csupán a felperes és az alperes vettek részt.

Az alperes közgyűlése a .../.../2012. számú határozatával a M.-i Gyermekvédelmi Központot 2012. december 31. napi hatállyal megszüntette azzal, hogy annak jogutódja a M.-i Egyesített Szociális Egészségügyi és Gyermekvédelmi Intézmény Módszertani Központ lett. Ez utóbbi intézményt az alperes 2013. július 1. napi hatállyal a M. Környéki Önkormányzati Társulás részére adta át.

2012. december 8. napján lépett hatályba a 2012. évi CXCV. törvény (Gyátv.), amely alapján az alperes által fenntartott intézmények közül 2013. január 1. napi hatállyal csak a jelen perben nem érintett A. Lakásotthon került állami fenntartás alá. Ez utóbbi törvényt azonban 2014. január 1. napi hatállyal módosította a 2013. évi CLXXXIV. törvény, amelynek folytán 2014. január 1. napi hatállyal állami fenntartásba került a M.-i Egyesített Szociális Egészségügyi és Gyermekvédelmi Intézmény Módszertani Központ is.

A M. Környéki Önkormányzati Társulás által fenntartott gyermekvédelmi intézmények átadás-átvétele vonatkozásában a M. Környéki Önkormányzati Társulás, valamint a felperes között 2014. július 19. napján megállapodás jött létre, amely 2015. január 21. napján kiegészítő nyilatkozat formájában az alperesre is kiterjesztésre került. Az így kiegészített megállapodás azonban a jelen per tárgyát képező és az alperest terhelő tartozás átadás-átvételére nem tért ki.

Mindezek ellenére a Gyátv. 9/A. § (1) és (3) bekezdéseinek erejénél fogva e kötelezettség 2014. január 1. napi hatállyal az államra szállt át, és a felperes kezelésébe került. Ez pedig azt jelenti, hogy e követelés jogosultja és kötelezettje is a Magyar Állam lett, ezért e fizetési kötelezettség 2014. január 1. napján megszűnt.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak ítélte.

Az elsőfokú bíróság az állandó bírói gyakorlatra (BH2014.149, Győri Ítéltábla Pf.I.20.147/2011/8. szám) utalva megállapította, hogy az alperes - a Gyvt. 95. §-ának (1) és (2) bekezdései 2009. január 1. napján hatályba lépett jogszabályváltozás folytán - 2009. január 1. napjától kezdődően azon személyek ellátására is köteles lett, akiket 2009. január 1. napját megelőzően hozott határozat alapján fogadtak be az otthont nyújtó és utógondozói ellátásba. Ezért az alperes alaptalanul érvelt azzal, hogy csak a 2009. január 1. napját követően befogadott személyekre terjedt ki az ellátási kötelezettsége.

A felek között nem volt vitatott, hogy a B. Megyei Önkormányzat és alperes között az érintett gyermekek ellátására vonatkozóan megállapodás nem született, ezért az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a B. Megyei Önkormányzat valójában megbízás nélküli ügyvivőként járt el, hiszen az otthont nyújtó és utógondozói ellátást anélkül biztosította e személyek részére, hogy arra megbízás alapján vagy egyébként jogosult vagy köteles lett volna (Ptk. 484. §).

Figyelemmel ugyanakkor arra, hogy e személyek részére az utógondozói és otthont nyújtó ellátást a 2009., a 2010. és a 2011. években biztosítani kellett, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a B. Megyei Önkormányzat beavatkozása helyénvaló volt. Így a B. Megyei Önkormányzatot megillették a megbízott jogai (Ptk. 486. § (2) bekezdése), azaz jogosult lett arra, hogy az alperestől az ügy ellátásával felmerült és máshonnan meg nem térült többletköltségeit követelje (Ptk. 479. § (1) és (3) bekezdése, Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.063/2014/3. szám).

A B. Megyei Önkormányzatnak az alperessel szemben tehát eredetileg nem jogalap nélküli gazdagodás, hanem megbízás nélküli ügyvitel jogcímén keletkezett követelése, hiszen alappal

követelhetette alperestől a fenti személyek ellátásával felmerült, de normatívákkal nem fedezett szükséges és hasznos költségei megtérítését.

Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy az alperes e költségekösszecszerúsége vonatkozásában a per során egyértelmű elismerő nyilatkozatot tett.

E körben az alperes csupán arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint kevesebb pénzből is meg lehetett volna oldani e gyermekek ellátását, azaz, amennyiben az alperes maga látta volna el őket, akkor a gyermekek ellátására a normatív támogatásnál nem költött volna többet.

E tényállítás bizonyítása a felperes tagadásával szemben az alperes kötelezettsége volt (Pp. 164. § (1) bekezdése). Az alperes azonban - tájékoztatás ellenére (Pp. 3. § (3) és 177. § (1) bekezdése) - e körben bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, így az elsőfokú bíróság a bizonyítatlanság következményeit az alperes terhén értékelve (Pp. 3. § (3) bekezdése) azt állapította meg, hogy a felperes által követelt összeg megfelel a B. Megyei Önkormányzat által az alperes helyett ellátott gyermekekkel kapcsolatban felmerült szükséges és hasznos kiadások állami normatívával nem fedezett részének.

Ebből az következik, hogy a perrel érintett gyermekek 2009., 2010. és 2011. években történt ellátásával oki összefüggésben a B. Megyei Önkormányzatot az alperessel szemben megbízás nélküli ügyvitel jogcímén eredetileg 326 973 129 Ft tőkeösszegű követelés illette meg.

Az elsőfokú bíróság - a beszámítási kifogásokat külön-külön elbírálv - megvizsgálta azt, hogy az alperes e fizetési kötelezettségét beszámítással megszüntette-e (Ptk. 296.§ (1) és (2) bekezdése), és azt állapította meg: e tényállítások bizonyítása a felperes tagadásával szemben az alperes kötelezettsége volt (Pp. 164. § (1) bekezdése). Az alperes azonban - tájékoztatás ellenére (Pp. 3. § (3) bekezdése) - e körben bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, így az elsőfokú bíróság a jogalap hiánya és bizonyítatlansága, továbbá az összecszerúség bizonyítatlansága okán (álláspontját részletesen indokolva) a beszámítási kifogásokat elutasította.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság azt vizsgálta meg, hogy a perindítást követően bekövetkezett jogszabályváltozások folytán ki lett az eredetileg a B. Megyei Önkormányzatot megillető követelés jogosultja.

E körben azt állapította meg, hogy a Möktv. 2. §-ának (1) bekezdése alapján 2012. január 1. napjával a B. Megyei Önkormányzat teljes vagyona az államra szállott át. Mindez azt jelenti, hogy az állam a B. Megyei Önkormányzat egyetemes jogutódja lett (Kúria Pfv.20.836/2014/5., Pfv.20.801/2014/5., Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.063/2014/3.), így a B. Megyei Önkormányzat vagyonának részeként a perrel érintett követelés is a Magyar Állam tulajdonába került.

E követelés vagyonkezelője 2012. január 1. napjától kezdődően a B. Megyei Intézményfenntartó Központ lett (Möktv. 3. § (1) bekezdése b./ pontja, .../2011. (XII.7.) Kormányrendelet 2. § (1) bekezdése). E vagyonkezelő jogállására a Möktv. 3. § (2) bekezdése értelmében az M. Zrt által kötött vagyonkezelői szerződésekre irányadó jogszabályokat, így az Nvt. 11. § (8) bekezdését kellett alkalmazni, amely - eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában - megengedte a vagyonkezelő számára a tulajdonosi jogok gyakorlását, s ennek keretében az államot megillető követelés saját nevében történő érvényesítését is, különös figyelemmel arra, hogy e követelés érvényesítése nem esett bele az Nvt. 11. § (8) bekezdésében felsorolt kivételek körébe. Így az elsőfokú bíróság (a Győri Ítéltábla Pf.I.20.147/2011/4. számú végzésével egyezően) azt állapította meg, hogy a B. Megyei Önkormányzat jogutódja vagyonkezelőként a B. Megyei Intézményfenntartó Központ lett.

A .../2011. (XII.7.) Kormányrendelet 18. § (2) bekezdésének 2013. január 1. napjától hatályos szövege értelmében a B. Megyei Intézményfenntartó Központ 2013. március 31. napján beolvadt a felperesbe, és ezzel oly módon megszűnt, hogy jogutódja a felperes lett.

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a 2013. október 5. napján jogerős végzésével e jogutódlást szintén megállapította, ennek folytán ugyanis a perrel érintett követelés érvényesítésének joga vagyonkezelőként a felperesre szállt át.

Mindez pedig azt jelenti, hogy az eredetileg a B. Megyei Önkormányzatot megillető perbeli követelés a fenti jogszabályi rendelkezések alapján az állam tulajdonába és a felperes kezelésébe került, ezért azt a felperes jogosult volt a saját nevében érvényesíteni.

Így az elsőfokú bíróság azt vizsgálta meg, hogy a per tárgyát képező és eredetileg az alperest terhelő fizetési kötelezettség utóbb az államra átszállt-e.

E körben abból indult ki, hogy a Gyátv. 1. § 1. pontjának e) alpontja értelmében az állam átvette az alperestől a gyermekvédelmi szakellátás, a Gyátv. 1. § 3. pontja értelmében pedig átvette az alperestől az integrált intézmény útján nyújtott gyermekvédelmi szakellátás feladatát is.

E feladat átvállalásához kapcsolódóan a Gyátv. úgy rendelkezett, hogy:

- 2013. január 1-jével e törvény erejénél fogva az államra száll át a települési önkormányzat tulajdonában lévő, átvett feladatot ellátó szociális gyermekvédelmi intézmény, az ezekkel kapcsolatos fenntartói jog és kötelezettség, továbbá az intézményekkel kapcsolatos valamennyi vagyon és vagyoni értékű jog, kivéve az önkormányzati tulajdonban lévő szellemi (szerzői és iparjogvédelmi) tulajdonjogokat (Gyátv. 2. § (1) bekezdése a) pontja), és az átvett intézményekkel kapcsolatos jogviszonyokban a települési önkormányzat helyébe az állam lép (Gyátv. 2. § (4) bekezdése); valamint

- 2014. január 1-jével e törvény erejénél fogva az államra száll át a települési önkormányzat tulajdonában lévő integrált intézmény, az integrált intézményekkel kapcsolatos fenntartói jog és kötelezettség, továbbá az integrált intézményekkel kapcsolatos valamennyi vagyon és vagyoni értékű jog, kivéve az önkormányzat tulajdonában lévő szellemi (szerzői és iparjogvédelmi) tulajdonjogokat (Gyátv. 9/A. § (1) bekezdése a) pontja), s az átvett integrált intézményekkel kapcsolatos jogviszonyokban a települési önkormányzat helyébe az állam lép (Gyátv. 9/A. § (3) bekezdése).

Az elsőfokú bíróság jogkövetkeztetése szerint e jogszabályi rendelkezések szövege alapján a jogalkotó szándéka egyértelműen az volt, hogy az átvett gyermekvédelmi feladatokhoz kapcsolódóan általános jogutódlás következzen be, azaz az állam ne csupán az átvett feladat ellátásához kapcsolódó pozitív vagyont szerezze meg, hanem átvállalja mindazon negatív vagyonelemeket, azaz fizetési kötelezettségeket is, amelyek az átvett feladathoz kapcsolódtak, és ekként az állam az átvett feladattal kapcsolatos valamennyi jogviszonyban a települési önkormányzatok helyébe lépjen.

Ez a fenti jogszabályi rendelkezések nyelvtani értelmezése mellett az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési alapelvből is egyértelműen levezethető volt. A józan észnek és a közjónak sem felelt volna meg ugyanis az az értelmezés, hogy a jogalkotó a Gyátv.-vel csupán az átvett feladathoz kapcsolódó pozitív vagyont kívánta elvonni a települési önkormányzatoktól, miközben az átvett feladathoz kapcsolódó negatív vagyont az önkormányzatoknál hagyta.

A perrel érintett fizetési kötelezettség pedig egyértelműen az átvett feladathoz, így az átvett intézményekhez kapcsolódott, és az átvett feladathoz és az átvett intézményekhez kapcsolódó jogviszonyból eredt, hiszen a Ptk. 486. §-a, valamint a 479. § (1) és (3) bekezdései alapján azért keletkezett, mert az alperes az átvett intézmények útján elmulasztott eleget tenni az átvett feladathoz, azaz az otthont nyújtó és az utógondozói ellátáshoz kapcsolódó kötelezettségeinek.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy a Gyátv. 9/A. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján a perrel érintett fizetési kötelezettség az alperesről az államra szállt át,

függetlenül attól, hogy e kötelezettségre a felek az átadás-átvételi megállapodásban nem tértek ki. A tartozás ugyanis nem a megállapodás, hanem a jogszabály erejénél fogva került át az államhoz.

A felperes pedig alaptalanul érvelt akként, hogy az állam a Gyátv.-vel kizárólag alperes 2014. január 1. napját követően keletkezett fizetési kötelezettségeit vállalta át. A Gyátv. 9/A. § (1) és (3) bekezdéséből ugyanis ez az értelmezés nem vezethető le, hiszen:

- e két jogszabályi rendelkezés szövegében szereplő 2014. január 1. napi időpont nem azt határozza meg, hogy mikortól keletkezett jogok és kötelezettségek szállnak át az államra, hanem azt, hogy e jogok és kötelezettségek mikor szállnak át az államra; továbbá

- egyik jogszabályi rendelkezés sem tartalmaz olyan megkötést, hogy az állam csupán a 2014. január 1. napjától kezdődően keletkezett tartozásokat vállalja át, és csak a 2014. január 1. napja után létrejött jogviszonyokban lép az önkormányzat helyébe.

Mindezek alapján az állam a Möktv. szerint 2012. január 1. napján a per tárgyát képező fizetési kötelezettség jogosultja, a Gyátv. alapján pedig 2014. január 1. napján e tartozás kötelezettje lett, így ez utóbbi időpontban a perrel érintett követelés a Ptk. 322. § első mondata alapján megszűnt, ezért a felperes alap nélkül támasztott igényt e követelés megfizetése iránt, így az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság - a felek illetékmentességére tekintettel - megállapította, hogy a le nem rótt 900 000 Ft illetéket az állam viseli (1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdése, Itv. 56. § (1) bekezdése, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. §).

Az elsőfokú bíróság a pereszes felperest kötelezte az alperes perköltségének megfizetésére (Pp. 78. § (1) bekezdése). Megállapította, hogy az alperes a per során a jogi képviselőjének munkadíját előlegezte meg, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3. §. (6) bekezdése alapján az R. 3. § (2) bekezdésének c) pontja szerinti összegnél alacsonyabb mértékben, 500 000 Ft-ban határozta meg, mivel az alperes jogi képviselője a per során csak kisebb terjedelmű és csekély számú előkészítő iratot terjesztett elő, ráadásul a pernyertesség a perindítás után hatályba lépett jogszabályváltozás miatt következett be (BH1994. 700). Az elsőfokú bíróság erre az összegre számította fel az ügyvédi tevékenységet terhelő általános forgalmi adót (R. 4/A. §), így az alperes által előlegezett jogi képviselői munkadíj összegét 635 000 Ft-ban állapította meg.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. A fellebbezésében az ítélet megváltoztatását, az alperes kereset szerinti marasztalását, azaz az alperes megbízás nélküli ügyvitel címén 326 973 129 Ft és annak 2010. július 1. napjától a megfizetésig járó törvényes késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan és jogszabálysértő. Előadta, hogy B. megyében a 2009-2011. év közötti időszakban integrált gyermekvédelmi intézmény működött, ezért a Gyátv. értelmező rendelkezései közül kizárólag az integrált intézménytől átvett feladatokat definiáló 1. § 3. pontját kell figyelembe venni „az átvett feladat” meghatározásánál.

Az elsőfokú bíróság egy sokkal tágabb fogalmat, „az integrált intézmény útján nyújtott gyermekvédelmi szakellátás” vesz figyelembe, míg az alkalmazandó rendelkezés egy szűkebb kört határoz meg az integrált intézménytől átvett feladatként.

A törvény szerint ugyanis - ellentétben az elsőfokú bíróság ítéletével - csak azok a szakosított szociális ellátási és gyermekvédelmi szakellátási feladatok tekinthetők az integrált intézménytől átvett feladatnak, amelyek az állam által a települési önkormányzattal megkötött ellátási szerződés vagy megállapodás alapján kerültek teljesítésre.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy jogelődjüknek, a B. Megyei Önkormányzatnak a 2009-2011-es időszakban az otthont nyújtó és az utógondozói ellátások teljesítésére az alperessel nem volt sem ellátási szerződése, sem egyéb megállapodása. Jogviszony hiányában jogelődjük

ezeknek a feladatoknak az ellátása körében megbízás nélküli ügyvivőnek minősül, és a feladatok ellátásával összefüggésben jogelődjüknek - az alperes által sem vitatotton - „mindösszesen 326 973 129 Ft olyan kiadása keletkezett, amelyre az ellátottak után biztosított állami normatíva nem nyújtott fedezetet (elsőfokú ítélet indokolása 3. oldal, második bekezdésének utolsó mondata)".

A felperes álláspontja szerint megállapodás vagy ellátási szerződés hiányában a Gyátv. 1. § 3. pontja alapján a perbeli feladatokat nem lehet „integrált intézménytől átvett feladat”-nak minősíteni, így ezekre nem terjednek ki a Gyátv. 9/A. §-ának rendelkezései sem. A jogviszony hiányában elvégzett feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségek pedig nem kerültek át az államhoz, így a perbeli követelés a Ptk. 322. § első mondata alapján 2014. január 1. napján valójában nem szűnt meg, ezért az alperes 326 973 129 Ft tőkeösszeggel és kamataival tartozik.

A felperes álláspontja szerint a Gyátv. 9/A. § (3) bekezdése sem alkalmazható, mivel a peres felek között semmiféle jogviszony nem volt a perrel kapcsolatos feladatok ellátására.

Előadta azt is, hogy amennyiben a perbeli feladat a Gyátv. alapján integrált intézménytől átvett feladatnak minősül, az elsőfokú bíróság ítélete abban az esetben is jogszabályellenes.

A perbeli esetben az alperessel szembeni követelés nem a Gyátv. 9/A. § (1) bekezdés a) pontjában rögzített kötelezettségen alapul, hanem a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 95. § (1) és (2) bekezdéseit 2009. január 1. napjával módosító 2002. évi IX. tv. 69. §-ával az alperes kötelezettségévé tett, azonban a felperes jogelődje által (jogviszony hiányában megbízás nélküli ügyvivőként) ellátott feladatokkal kapcsolatosan keletkezett és máshonnan meg nem térülő költségek elszámolásával és megfizetésével kapcsolatos, a Ptk. 486. § (2), 479. § (1) és (3) bekezdésein alapuló kötelezettség.

A Gyátv. 1. § (5) bekezdése határozza meg az integrált intézményi vagyont, amelyből megállapítható a jogalkotónak az a célja, hogy a feladat ellátását közvetlenül szolgáló, illetve az ahhoz szükséges és nevesítetten az intézménytől átvett feladathoz, illetve intézményhez kapcsoló vagyon kerüljön át, és fogalmilag kizárt, hogy egy több százmilliós adósság ebbe a fogalomkörbe tartozzon.

A Gyátv. 9/A. §-a szabályozza az integrált intézmények átvételét és a 9/A. § (1) bekezdés a) pontja egyértelműen az integrált intézményekkel (és nem az átvett feladattal) kapcsolatos vagyon átszállásáról, míg a 9/A. § (1) bekezdés b) pontja az integrált intézménytől átvett feladattal kapcsolatosan tartalmaz rendelkezéseket. A Gyátv. 9/A. § (4) bekezdése is ugyanezt a megkülönböztetést alkalmazza.

Ebből következik, hogy téves az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, mely szerint „a perrel érintett fizetési kötelezettség egyértelműen az átvett feladathoz, és így az átvett intézményhez kapcsolódott, és az átvett feladathoz és az átvett intézményekhez kapcsolódó jogviszonyból eredt”, mivel

- a Gyátv. 9/A. § (1) bekezdés a) pontja alapján az integrált intézményekkel kapcsolatos vagyon és vagyoni értékű jog szállt át a törvény erejénél fogva az államra, nem az átvett feladatokkal kapcsolatos vagyon, továbbá,
- az értelmező rendelkezések alapján kizárólag az átvett feladatot, intézményt szolgáló vagyon szállt át az államra, a települési önkormányzat tartozása pedig nyilván nem tartozik ebbe a körbe, még abban az esetben sem, ha a bíróság a tartozást negatív vagyonelemként kezelte, valamint
- a perbeli esetben a követelés nem átvett integrált intézményekkel kapcsolatos jogviszonyból ered.

Álláspontja szerint a 2011. évi CLIV. törvény (Möktv.) és a Gyátv. rendelkezéseinek egybevetése esetén látható, hogy az állam a megyei önkormányzatokat kívánta konszolidálni, a megyei jogú

városi státuszban lévő települési önkormányzatokat azonban nem, mivel ezek vonatkozásában nem konszolidáció, hanem a szervezeti centralizáció volt a jogalkotó célja. Ezt támasztja alá az Möktv. általános indokolása is.

Álláspontja szerint a Möktv. 5. § (1) bekezdése is egyértelművé teszi ezt, mivel a Magyar Állam 2011. december 30-i hatállyal a megyei önkormányzatok 2011. december 30-án fennálló adósságát és annak járulékait vállalta át, viszont a F.-i Önkormányzat esetében kizárólag azokat a 2011. december 30-án fennállt tartozásokat és járulékait vállalta át, amelyek kifejezetten és nevesítetten az átvett intézményekhez, az általuk ellátott feladatokhoz kapcsolódóan keletkeztek.

A Gyátv. általános indokolása szerint e törvény továbbfolytatta a Möktv. által megkezdett folyamatot az intézmény átvétel és az intézmények egységes irányítása és fenntartható működésének biztosítása érdekében. A Gyátv. 6. § (1) bekezdése olyan kezességvállalás átvételéről rendelkezett, amelyek kifejezetten és igazolhatóan az átvett vagyon fejlesztését vagy értékének megőrzését szolgáló alapügyletekhez kapcsolódtak. Ezek egybevetésével az állapítható meg, hogy a jogalkotó az átvállalt adósságok tekintetében a megyei és a települési önkormányzatok között különbséget tett. Ebből az következik, hogy az alperes tartozása nem átvett intézményekkel kapcsolatos vagyon, nem az átvett integrált intézményekkel kapcsolatos jogviszonyból ered, és nincs azon kötelezettségek között, amelyek a Gyátv. alapján a Magyar Államra szállnak.

A felperes fenntartotta azt az álláspontját is, hogy a Gyátv. 9/A. § (1) és (3) bekezdései szerint az ott meghatározott kötelezettségek csak a törvényben meghatározott 2014. január 1. napjával szálltak át, visszamenőleges hatály hiányában a jelen perrel érintett, 2009-2011. évekre vonatkozó kötelezettségeket a törvény nem érintette.

Az alperes írásban csatlakozó fellebbezést és fellebbezési ellenkérelmet nyújtott be.

A pontosított csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét 3 039 000 Ft és általános forgalmi adó összegére kérte felemelni. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Csatlakozó fellebbezésében előadta, hogy a per (többszöri szünetelés mellett) első fokon 2009-től 2015-ig volt folyamatban. Ez idő alatt az alperes végig jogi képviselővel járt el, számtalan előkészítő iratot nyújtott be, a képviselőt a tárgyalásokon ellátta. Az alperes által kifejtett jogi képviselői munka a felperes jogi képviselője által végzett munkához viszonyítva sem aránytalan.

Az elsőfokú bíróságnak az a hivatkozása nem felel meg a valóságnak, hogy az alperesi jogi képviselő csekély számú előkészítő iratot nyújtott be.

Az elsőfokú bíróságnak a jogszabályváltozásra való hivatkozása sem helytálló, mivel az erre alapított védekezés részletes kifejtése jogi szakértelmet igényelt, és ennek kifejtése eredményezte az alperes pernyertességét. A jogszabályváltozás 2013. január 1. napján (a perbeli intézménnyel kapcsolatban pedig 2014. január 1. napján) hatályba lépett, az ítélet meghozatalára pedig csak 2015. szeptember 21. napján került sor. Éppen az alperes felépített védekezése, jogszabály-értelmezése vezetett a pernyertességéhez.

Az elsőfokú bíróság által felhívott BH1994. 700. eseti döntés közigazgatási határozat felülvizsgálatára indított perben született, amely jelen ügyben nem irányadó, hiszen a perbeli tényállásból más következik. A jogszabályváltozásról a felperesnek is tudomása volt, a perbeli követelésétől mégsem állt el, azt továbbra is érvényesítette. Így a felperest ebben a tekintetben mulasztás terheli.

Ellenkérelmében előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és helyes jogkövetkeztetést vont le.

Hivatkozott arra, hogy a felperes az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló

2012. évi CXCV. törvény 2. § (1) bekezdése szerint a jogszabály erejénél fogva teljes jogutódja a szociális és gyermekjóléti feladatok ellátásával kapcsolatban az alperesi önkormányzatnak, mint a feladat korábbi kötelezettjének. Ennek következménye az ezzel kapcsolatos vagyonátadás és a vagyonba a perbeli követelés is beletartozik, függetlenül attól, hogy tételesen átadásra került vagy sem. Ezt a törvényt a 2013. évi CLXXXIV. törvény módosította, amelynek értelmében 2014. január 1-i hatállyal a M.-i Egyesített Szociális Egészségügyi és Gyermekvédelmi Intézmény - Módszertani Központ Intézmény (Gy.) fizikailag is átszállt az állami joggyakorló I. rendű felpere. A törvény 1. számú melléklete 6-10. sorszám alatt tartalmazza a perben érintett gyermekotthon és fogyatékos személyek gondozóházát is.

A jogutódlás lebonyolításával kapcsolatos átadás-átvételi megállapodást a perben becsatolták, melynek I. pontjában tényként rögzítették, hogy a megállapodás tárgya a törvény 9/A. § (1) bekezdésében meghatározott vagyon, vagyoni értékű jog, alapítói jog és tulajdonosi részesedés (átvett intézmények) átadás-átvételi eljárásának megvalósítása, a lebonyolításhoz szükséges keretek meghatározása.

A megállapodásba a 2015. január 21. napján kelt kiegészítő nyilatkozattal lépett be átadó félként alperes. A kiegészítő nyilatkozat tartalmát tekintve az átadás-átvételi megállapodás módosítása, az alperes pedig mint szociális és gyermekvédelmi intézményfenntartó, minden e joggal és kötelezettséggel összefüggő ingó- és ingatlanvagyonát, érdekeltségét, egyéb külön nem nevesített bármilyen érintettségét véglegesen átadta a jogutód felperesnek.

Ez összhangban van a 2012. évi CXCV. törvény 6. § (2) bekezdésével. Az alperes semmilyen fenntartói jogokon kívüli viszonyba, polgári jogi jogviszonyba nem került a felperessel, melyből a perbeli tartozás keletkezhett volna. A felperes a perben - a fenti jogszabályi rendelkezések ellenére - kifejezetten a fenntartással járó költségeket kívánja érvényesíteni.

Az alperes álláspontja szerint a felperes követelés-érvényesítése joggal való visszaélésnek minősül. Ebben a tekintetben a felperes saját felróható magatartására is hivatkozott előnyök szerzése végett annak állításával, hogy azért sem tekinthető a felperes az alperes jogutódjának a perbeli kötelezettség tekintetében, mert az átadás-átvételi megállapodás 9. mellékletében a jelen per nem került felsorolásra. Az alperes álláspontja szerint a perbeli követelést fel kellett volna tüntetni az átadott kötelezettségek között, ezt a felperes szándékosan nem tette meg.

Az alperes álláspontja szerint a felperes jogszabály-értelmezése téves, figyelemmel a Gyátv. 1. § 1. pontjára és annak 1. mellékletében felsorolt gyermekvédelmi intézményekre, hiszen a módosító törvény 1. számú melléklete emelte be az átvett intézmények közé a perbeli Gy. intézményt 2014. január 1-i hatállyal. Az alperes álláspontja szerint a Gyátv. további szűkítést nem tartalmaz, az átvett feladattal együtt pedig a törvény erejénél fogva szállt át a vagyon a kötelezettségekkel együtt az államra, illetve a kijelölt intézményre, tehát a felperesre.

Az alperes álláspontja szerint a Gyátv. megalkotásakor a jogalkotó szándéka az volt, hogy a feladat ellátással minden vagyon - ezen belül minden kötelezettség - teljes jogutódként az Államhoz kerüljön. Rendkívül méltánytalan lenne az alperessel szemben, ha a vagyonát az állam elvonná, de a vagyonhoz tartozó kötelezettségeket nem.

A felek között csak a feladattal kapcsolatosan volt bármiféle jogviszony, márpedig a feladatellátással összefüggő minden vagyon átszállt az államra, így egyéb jogviszony hiányában a perbeli kötelezettség sem képezhet kivételt. A felperesnek akkor lenne valós az állítása, ha az alperessel szembeni követelése nem a szakellátási kötelezettségből fakadó lett volna, hanem egy azon kívüli más jogviszonyból eredő.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perbeli követelés az átvett intézménnyel és feladattal összefüggő, tehát abban a jogutód az állam, mert nem a Sz. Intézmény az átadó fél, hanem

a települési önkormányzat. Éppen ezért írta elő az M. Zrt. az átadási megállapodás kiegészítését, és a szerződő körbe ezért vonta be az alperest. Így nem az intézmény vagyonáról szól a Gyátv., hanem az önkormányzat vagyonának átadásáról, amiben az intézmény is szerepel.

Az alperes álláspontja szerint a felperesnek az önkormányzatok konszolidálására való hivatkozása a per tárgyához nem tartozik, azonban ez nemcsak a megyei önkormányzatokat (felperesi jogelőd), hanem a települési önkormányzatokat is érintette, így a Gyátv. megalkotásakor sem lehetett az államnak az a célja, hogy a feladatot és a vagyont elvigye, de az abból eredő kötelezettséget az önkormányzat terhére hagyja.

Előadta, hogy a felperes visszamenőleges hatályra való hivatkozása érthetetlen, a jogutódlás pillanatában fennálló vagyon képezi az általános jogutódlás tárgyát és a perbeli követelés ekkor már fennállt.

A felek - az ítéletábra felhívására - tárgyalás tartását nem kérték, ezért az ítéletábra a fellebbezést a polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felperes fellebbezése alaptalan, az alperes csatlakozó fellebbezése részben alapos.

Az alperes az elsőfokú bíróságnak a beszámítási kifogásait elutasító ítéleti rendelkezése ellen fellebbezést (csatlakozó fellebbezést) nem nyújtott be, erre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között (Pp. 247. §) vizsgálta felül (Pp. 253. § (3) bekezdése).

A felperes a fellebbezésében (és az alperes a csatlakozó fellebbezésében) az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást sem tette vitatottá, amely egyébként túlnyomórészt a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokon alapul. Erre is figyelemmel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

A felperes az elsőfokú bíróság által a helyesen megállapított tényállásból levont jogkövetkeztetést támadta, így az ítéletábrának az ítéletet ebben a vonatkozásban kellett felülbírálni.

Az elsőfokú bíróság a per főtárgya tekintetében a jogvita elbírálásánál alkalmazandó jogszabályok helyes megjelölésével helyes jogkövetkeztetést vont le. Az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló - a 2013. évi CLXXXIV. törvénnyel módosított - 2012. évi CXCV. törvény (Gyátv.) 2013. november 17. napjától hatályos 1. § 4. pontja szerint integrált intézmény: a 3. mellékletben felsorolt intézmény. Az alperes álláspontjával egyezően a 2013. évi CLXXXIV. törvény 4. §-a úgy rendelkezett, hogy az Áátv. (Gyátv.) az 1. melléklet szerinti új 3. melléklettel egészül ki. A Gyátv. 3. mellékletének 6-10. pontja pedig megjelöli a perrel érintett átmeneti elhelyezést nyújtó intézményt, illetőleg a gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményeket.

A Gyátv. 9/A. § (1) a) pontja pedig az intézményekkel kapcsolatos „fenntartói jog és kötelezettség” törvény erejénél fogva történő államra való átszállásáról rendelkezik.

A Gyátv. - alperes által hivatkozott - 7. § (2) bekezdése (az ellenkérelemben tévesen 6. § (2) bekezdésként megjelölt), valamint 7. § (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik: Az átvett intézményhez és az átvett feladathoz kapcsolódó, a települési önkormányzati kötelezettségvállalásból eredő 2013. éven átnyúló kötelezettségek forrását a kijelölt szerv költségvetésében kell megtervezni.

A települési önkormányzat kötelezettségvállalásából eredő jogvitában bíróság vagy hatóság által megítélt kártérítés, perköltség, igazgatási költség, egyéb fizetési kötelezettség fedezetét a kijelölt szerv költségvetésében kell megtervezni.

Jelen esetben - az alperes álláspontjával egyezően (a 2015. március 16. napján kelt G.40.014/2015/5 sorszám alatt érkezett előkészítő irat 1. oldal utolsó bekezdése) - „az, hogy a követelés nem minősült elismert követelésnek és kifejezetten nem szerepel az átadási dokumentumokban, nem mond ellent annak, hogy a kötelezettség tekintetében az Állam a jogszabály erejénél fogva jogutód lett.”

Az elsőfokú bíróság az átszállással, feladat-átvállalással, illetve a jogutódlással összefüggésben a Gyátv. 2. § (1) bekezdés a) pontját és 2. § (4) bekezdését is helytállóan alkalmazta.

A Gyátv. 2. § (4) bekezdése szerint a települési önkormányzatok helyébe - az (5) bekezdésben foglalt kivétellel - az átvett intézményekkel kapcsolatos jogviszonyok tekintetében 2013. január 1-jével jogutódként az állam lép, azzal, hogy az állam tulajdonába e törvénnyel került vagyonelemek vonatkozásában létesített kötelmi jogi jogviszonyokba jogutódként a vagyongezelőként e törvény erejénél fogva kijelölt szerv lép. Az átvett intézmények átadásához kapcsolódó jogviszonyok tekintetében a tulajdonosi és fenntartói, a költségvetési szervek esetében az irányítói és alapítói jogutódlásra az államháztartásról szóló törvény és végrehajtási rendelete, a nemzeti vagyonról, illetve az állami vagyonról szóló törvény és végrehajtási rendelete, valamint a polgári törvénykönyvről szóló törvény az irányadó az e törvényben foglaltak figyelembevételével.

E rendelkezés szerint a települési önkormányzatok tekintetében az állam tulajdonába e törvénnyel került vagyonelemek vonatkozásában létesített kötelmi jogi jogviszonyok jogutódlása történt meg. A felek között megbízás nélküli jogviszonyból eredően jött létre kötelmi jogi jogviszony, ebből pedig az is következik, hogy ebben a jogviszonyban is megállapítható a jogutódlás ténye. A jogutódlás vonatkozásában pedig a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit is alkalmazni kell, így az elsőfokú bíróság által helyesen alkalmazott, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 322. §-ának első mondatát is, mely szerint megszűnik a szerződés, ha ugyanaz a személy lesz a jogosult és a kötelezett.

A felperes az elsőfokú tárgyalás berekesztését megelőzően, 2015. szeptember 7. napján tartott tárgyaláson úgy nyilatkozott: „a felperesi oldalon a jogutódi minőségünket valamennyi eddigi, ilyen jellegű ügyeket tárgyaló bíróság egyöntetűen megállapította, így ez a bíróság is. A kötelezett oldalon kétségtelen tény, hogy a perrel érintett feladatot átvettük az alperestől 2014. január 1. napi hatállyal. Átvettük a tartozásokat is, de csak azokat, amik 2014. január 1. napja után keletkeztek. Visszamenőleges hatálya ennek a jogszabálynak nem volt, azaz a korábbi időszakra vonatkozó tartozások átvétele nem történt meg.”

A perrel érintett intézmények átszállása és tényleges átadás-átvétele tényként megállapítható, e nyilatkozatában a felperes a tartozások átszállását (az általa meghatározott korlátozással) elismerte. A tényleges átszállásra és az átadás-átvételre figyelemmel pedig az alkalmazandó jogszabályokat az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte, a felperesnek a Gyátv. 1. § 3. és 5. pontján, 6. § (1) bekezdésén, 9/A. § (1), (3), (4) bekezdésén alapuló jogértelmezése nem helytálló.

Az elsőfokú bíróság a 2015. május 11. napján kelt 13.G.40.014/2015/11. számú végzésével kereste meg a M. Zrt.-t. A bíróság megkeresésére az M. Zrt. 2015. augusztus 28. napján adott választ, melyből azt szükséges kiemelni, hogy a V. Zrt. is a Gyátv. 9/A. § (1), (2) és (3) bekezdései alapján a fenntartói jog és kötelezettség átszállását emelte ki. Ettől eltérő jogkövetkeztetést a 2011. évi CLIV. törvény és a Gyátv. általános indokolásának egybevetésével sem lehet levonni.

A felperes a fent kiemelt, tárgyaláson tett nyilatkozatában is a feladat átvételét és a tartozások átvételét sem tette vitatottá, kizárólag arra hivatkozott, hogy a tartozások tekintetében ez az átszállás

csak a 2014. január 1. napja után keletkezett tartozásokra vonatkozik. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság a Gyátv. 9. § (1), (2) és (3) bekezdéseit helytállóan értelmezte, és helyesen következtetett arra, hogy a jogszabály a fenntartói jog és kötelezettség átszállásának időpontját határozta meg, nem pedig azt, hogy mely időponttól kezdődően keletkezett jogokra és kötelezettségekre vonatkozik. A jogszabályi rendelkezésből olyan megszorító értelmezés nem vezethető le, amelyet annak a felperes kíván tulajdonítani, illetve szóba sem kerül az, hogy visszamenőleges hatályról lenne szó, hiszen - az alperes helytálló álláspontjával egyezően - a jogutódlás időpontjában fennálló vagyon megjelölésére vonatkozó rendelkezésről van szó, a jogutódlás általános jellege pedig a pozitív vagyonelemek mellett a negatív vagyonelemek átszállását is eredményezte.

Az elsőfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésének alkalmazásával állapította meg a pernyertes alperes perköltségét (ügyvédi munkadíját). A jogszabályi rendelkezésnek megfelelően e döntésének indokát megadta abban, hogy az alperes jogi képviselője csak kisebb terjedelmű, csekély számú előkészítő iratot nyújtott be, és a pernyertesség a perindítás után hatályba lépett jogszabályváltozás miatt következett be.

Az ítéletábra álláspontja szerint a jogszabályváltozáson túlmenően értékelni kell azt, hogy a felek között a jogszabályváltozás, illetőleg a jogszabály-módosítás mikénti értelmezésében véleményeltérés mutatkozott, a felperes eltérő jogi álláspontja folytán a kereseti kérelmét fenntartotta, azzal szemben az alperesnek érdemben kellett védekeznie, és az elsőfokú bíróságnak is érdemben kellett döntenie. A peres eljárás a felperes által 2009. december 29. napján benyújtott keresetlevéllel indult, az elsőfokú bíróság pedig az ítéletet 2015. szeptember 21. napján hozta meg. Az eljárás öt alkalommal szünetelt, így a tényleges pertartam 2012. október 8. napjától számítható, azaz megközelítőleg az elsőfokú eljárás három évig volt folyamatban. Az alperes összesen 11 előkészítő iratot nyújtott be, ennek teljes terjedelme megközelítőleg 25 oldal (figyelman kívül hagyva az előkészítő iratok nagyobb terjedelmű mellékleteit). Az alperes túlnyomó részben az eljárás első szakaszában (a G.40.406/2009 szám alatt 2009. december 29. napjától 2010. október 27. napjában folyamatban volt eljárási szakaszban), illetve a (G.40.014/2015 szám alatt) 2015. január 27. napjától az elsőfokú ítélet meghozataláig folyamatban volt eljárási szakaszban terjesztett elő előkészítő iratokat, illetve védekezett érdemben a felperesi keresettel szemben.

Azokat a tárgyalási napokat figyelman kívül hagyva, amikor érdemi tárgyalásra nem került sor, kizárólag az eljárás szünetelésének megállapítására, az elsőfokú bíróság 8 alkalommal tartott érdemi tárgyalást. Ezeken a tárgyalásokon az alperes a képviselő elváltására jogi képviselővel gondoskodott. Az alperes jogi képviselőjének személyében az eljárás során több alkalommal történt változás, természetesen nem kizárólag az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően eljárás jogi képviselő perbeli tevékenységét, hanem az alperesi képviselőknek az eljárás teljes időtartama alatt kifejtett tevékenységét értékelni kell.

A pertárgy értéke 326 973 129 Ft. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja szerint a megállapítható nettó ügyvédi munkadíj minimumösszege 1 110 000 (10 000, 100 000, 1 000 000) Ft, míg maximum összege 5 469 431 (500 000, 2 700 000, 2 269 731) Ft. Az elsőfokú bíróság az alperesi jogi képviselő ügyvédi munkadíját a minimum összeg alatt - ténylegesen alkalmazva a rendelet 3. § (6) bekezdését - nettó 500 000 Ft-ban állapította meg, azaz megközelítőleg a pertárgyérték 0,15 %-ában. Az elsőfokú bíróság által is mérlegelt körülményeket, illetve a fentieket egybevetve az ítéletábra álláspontja szerint nem indokolt a rendelet 3. § (6) bekezdésének alkalmazása, az elsőfokú bíróság által is értékelt, valamint a fentiekben megjelölt körülményeket egybevetve a kifejtett tevékenységgel megközelítőleg a pertárgyérték 0,5 %-át elérő

ügyvédi munkadíj megállapítása áll arányban, ezért az alperest 1 635 000 Ft nettó összegben illeti meg ügyvédi munkadíj, perköltségként.

Mindezek alapján az ítélőtábla a Pp. 253. § (2) bekezdésének III. fordulata alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összege tekintetében részben megváltoztatta, és a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét bruttó 2 076 450 Ft-ra felemelte.

A másodfokú pertárgyérték 330 197 659 Ft (326 973 129 Ft + 3 224 530 Ft). Ennek figyelembe vételével a felperesi fellebbezés tekintetében az állam 2 500 000 Ft összegben, az alperes csatlakozó fellebbezése tekintetében pedig 129 000 Ft-ban előlegezte a fellebbezési eljárási illetéket. Tekintettel arra, hogy mindkét fél személyénél fogva illetékmentes (az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés b) és c) pontjai), az állam által előlegezett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés eredményességének és pertárgy értékének egybevetésével a felperes pernyertessége kizárólag mintegy 0,5 %-ban állapítható meg (annyiban, amennyiben a csatlakozó fellebbezés nem vezetett eredményre), ennek figyelembe vételével az ítélőtábla a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a felperesnek az alperes másodfokú perköltségének megfizetésére kötelezéséről, és a perköltség összegét az IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján megközelítőleg az elsőfokú perköltség fele összegében, nettó 800 000 Ft-ban és általános forgalmi adó összegében, mindösszesen 1 016 000 Ft-ban állapította meg.

Debrecen, 2016. február hó 4. napján

. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Görög Attila sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró
A kiadmány hitelül:

Kiadó